

KATHLEEN
MCGOWAN

MAGDALENOS
EVANGELIJA

Alma littera

PIRMAS SKYRIUS

*Marselis,
1997 metų rugsėjis*

*M*arselis ištisus šimtmečius buvo puiki vieta mirti. Legendarinis uostas pelnė piratų, kontrabandininkų ir žudikų irštvos reputaciją ir mėgavosi ja nuo tada, kai romėnai dar prieš Kristų atėmė jį iš graikų.

Dvidešimto amžiaus pabaigoje Prancūzijos vyriausybė pasistengė tą dėmę nuplauti ir pavertė jį miestu, kur galima saugiai mėgautis žuviene su aštriais prieskoniais nebijant, kad tave gali užpulti. Bet čionykščių gyventojų nusikaltimai vis tiek nestebindavo. Smurtas buvo įaugęs į jų istoriją ir genus. Vėjų nugairinti žvejai net nemirktelėdavo, kai jų tinklai ištraukdavo laimikį, netinkamą žuvų troškiniui.

Rožė Bernaras Želi buvo kilęs ne iš Marselio. Jis gimė ir užaugo Pirėnų pašlaitėje, bendruomenėje, kuri didžiuodamasi egzistavo kaip gyvas anachronizmas. Dvidešimtas amžius neturėjo įtakos jos kultūrai, tokiai senai, kad meilę ir taiką ši bendruomenė garbino labiau už žemiškąsias vertybes. Vis dėlto šis pusamžis vyras nebuvo visai naivus – juk vadovavo savo žmonėms. Nors jo bendruomenė gyveno dvasinėje ramybėje, priešų jiems netrūko.

Rožė Bernaras mėgdavo sakyti, kad ryškiausia šviesa pritraukia juodžiausią tamsą.

Jis buvo tikras milžinas, darė įspūdį svetimiams. Tie, kas ne-

žinojo, kad Rožė Bernaro siela kupina gerumo, klysdami galėjo jo bijoti. Vėliau paaiškės, kad jo užpuolikai jį pažinojo.

Jis turėjo nujauti, kad taip nutiks, turėjo numatyti, kad jam nebus leista visiškai laisvai valdyti tokį vertingą objektą. Ar ne dėl tos pačios brangenybės mirė beveik milijonas jo protėvių? Bet šauta buvo iš pasalų į nugarą, kulka suskaldė jam galvą ne-spėjus suvokti, kad priešas taip arti.

Kulkos tyrimo išvados policijai buvo bevertės, nes žudikai nebaigė savo užduoties taip paprastai. Jų turėjo būti keletas – aukos ūgis ir svoris reikalavo nemažai jėgos, kad darbas būtų baigtas.

Rožė Bernarui pasisėkė – jis mirė prieš ritualui prasidedant. Taip išvengė žudikų džiūgavimo, kai šie ėmėsi žiauraus darbo. Ypač nekantravo vadas – darbuodamasis giedojo senovinę neapykantos maldą.

– *Neca eos omnes. Neca eos omnes.*

Nukirsti žmogui galvą – bjaurus ir nelengvas uždavinys. Reikia jėgos, ryžto ir labai aštraus instrumento. Rožė Bernaro Želi žudikai šio gero turėjo su kaupu ir kuo veiksmingiausiai tuo pasinaudojo.

Lavonas išbuvo jūroje gana ilgai, jį daužė potvyniai, apgraužė alkani gelmių gyviai. Tyrėjus taip nuvylė sumaitoti palaikai, kad nekrepė dėmesio į sudarkytą plaštaką. Skrodimo išvadose, vėliau nuslėptose valdininkų, o gal ir kitų asmenų, buvo pažymėta, kad stinga dešinės rankos smiliaus.

*Jeruzalė,
1977 metų rugsėjis*

BRUZDANČIAME JERUZALĖS SENAMIESTYJE virė karštligiškas penktadienio popietės gyvenimas. Išretėjusiame ir šventame ore tvyrojo senovės istorija, tikintieji skubėjo į maldos namus ruošti

šabui. Krikščionys traukė *Via Dolorosa*, Kančios keliu, siauromis, akmenimis grįstomis gatvelėmis, žyminčiomis kelią į nukryžiovimo vietą. Juo sumuštas ir kruvinas Jėzus Kristus nešė sunkią našta, kopė į Golgotos kalną pasitikti Dievo skirtos lemties.

Šią rudens popietę amerikietė rašytoja Morina Paskal neišsiskyrė iš kitų piligrimų, susirinkusių čia iš tolimiausių žemės kampelių. Svaiginamas rugsėjo vėjelis maišė čirškinamų kebabų aromatą su egzotiškų aliejų kvapais, sklindančiais nuo senų prekyviečių. Morina slinko kartu su jausminga minia, būdinga Izraeliui, apsikabinusi kelionių knygą, įsigytą internetu iš krikščioniškos organizacijos. Knygoje smulkiai aprašytas Kryžiaus kelias, pridėta žemėlapių ir nuorodų į keturiolika Kristaus kelio stočių.

– Ponia, gal pirksite rožinį? Jis iš medienos nuo Alyvų kalno.

– Ponia, gal jums reikia vadovo? Niekada nepaklysite. Parodysiu jums viską.

Kaip dauguma vakariečių moterų, ji buvo priversta kratytis nepageidaujamų Jeruzalės gatvių prekeivių siūlymų. Kai kurie iš jų kuo atkakliausiai stengėsi įpiršti savo prekes arba paslaugas. Kitus traukė pati smulkutė šviesiaodė ilgais ryškiai rudos spalvos plaukais. Morina atmesdavo persekiotojų siūlymus mandagiai, bet tvirtai: „Ačiū, nereikia.“ Nusukusi žvilgsnį nueidavo. Pusbrolis Piteris, Artimųjų Rytų žinovas, buvo ją parengęs senamiesčio paveldui. Morina buvo atidi net menkiausioms smulkmenoms, todėl stropiai studijavo Jeruzalės kultūrą. Kol kas pastangos atsipirko, Morina atsisakė beveik visų įdomybių, dėmesį sutelkė į tyrimą, užrašinėje moleskino viršeliais žymėjosi smulkmenas ir pastabas.

Ją iki ašarų sujaudino aštuonių šimtų metų senumo pranciškonų Kristaus nuplakimo koplyčia, kurioje Jėzus kentėjo. Sukilę jausmai buvo netikėti, nes Morina atvyko į Jeruzalę ne kaip maldininkė. Ji atvyko kaip nešališka tyrėja, žurnalistė, ieškanti savo straipsniui istorinės medžiagos. Nors siekė visais jausmais suvokti Didžiojo penktadienio įvykius, vis dėlto istoriją tyrė remdamasi protu, ne širdimi.

Morina aplankė Siono seserų vienuolyną, paskui nuėjo į gretimais stovinčią Pasmerkimo koplyčią, legendinę vietą, kur, Poncijui Pilotui priėmus nuosprendį Jėzų nukryžiuoti, šiam ant pečių buvo užkeltas kryžius. Ir vaikstant po koplyčią jai vėl netikėtai sugniaužė gerklę ir apėmė sielvartas. Žmogaus ūgio barelijai bylojo apie baisiuosius dviejų tūkstančių metų senumo įvykius. Morina stovėjo kaip įbesta ir žiūrėjo į atgijusias persekiojamo kankinio scenas. Mokinys stengiasi užstoti Jėzų, kad jo motina Marija nematytų, kaip sūnus neša kryžių. Morinai akyse tvenkėsi ašaros žiūrint į šį vaizdą. Ji pirmą kartą regėjo, kaip šios didingos skulptūros virsta gyvais žmonėmis iš kūno ir kraujo, kenčiančiais neišsivaizduojamą sielvartą.

Morinai susvaigo galva, ji ranka atsirėmė į šaltus senovinės sienos akmenis. Kurį laiką pastovėjo, kol vėl susikaupė ir galėjo rašyti pastabas apie meno kūrinius ir skulptūras.

Ji ėjo keliu, bet painios senamiesčio gatvelės buvo apgaulios net sekant stropiai nubraižytu žemėlapiu. Diduma ženklų buvo senoviniai, vėjų nugairinti, žmogus, nepažįstantis šių vietų, lengvai gali jų nepastebėti. Suvokusi, kad vėl pasiklydo, Morina tyliai burbtelėjo. Ji stabtelėjo po krautuvėlės durų stogeliu pasislėpti nuo tiesioginių saulės spindulių. Vėjelis vos dvelkė, alsinanti kaitra buvo nebūdinga besibaigiančiam sezonui. Prisdengusi knyga nuo ryškios šviesos, Morina apsidairė, stengėsi susigaudyti, kur atsідūrė.

– Aštuntoji Kryžiaus kelio stotis. Turėtų būti kažkur čia, – murmėjo ji.

Ši stotis itin domino Moriną, nes svarbiausia jos darbo apie to meto įvykius tema buvo moterys. Vėl atsivertusi vadovą, ji skaitė ištrauką iš evangelijos apie Aštuntąją stotį.

„Jį lydėjo didelis būrys žmonių, tarp jų ir daug moterų, kurios verkė jo ir aimanavo. Atsigręžęs į jas, Jėzus prabilo: *Jeruzalės dukros! Verkite ne manęs, bet verčiau savęs ir savo vaikų.*“*

* Čia ir toliau ST ir NT cituojamas iš 1998 metų Lietuvos Vyskupų Konferencijos leidimo (vert. pastaba).

Morina krūptelėjo – kažkas garsiai pabeldė į langą už nugaros. Ji atsigręžė, tikėdamasi pamatyti savininką, pykstantį, kad ji užstoja duris. Bet į ją žvelgė besišypsantis veidas. Nepriekaištinaigai vilkintis pusamžis palestinietis atidarė jai antikvariato duris ir pamojo įeiti. Jis prabilo gražia anglų kalba su vos girdimu akcentu:

– Prašom įeiti. Sveika atvykusi. Aš – Machmudas. Pasiklydote? Morina dvejodama mostelėjo vadovu.

– Taip, taip. Aštuntoji stotis. Jėzus sutinka Jeruzalės moteris. Ji čia pat, už kampo, – ranka parodė jis. – Pažymėta kryžiumi virš akmeninės sienos, bet reikia žiūrėti labai akylai. – Prieš vėl prabildamas Machmudas atidžiai nužvelgė Moriną. – Kaip visa kita Jeruzalėje. Reikia žiūrėti akis ištempus, kad pamatytum, kas yra kas iš tikrųjų.

Morina sekdamą vyro judesius džiaugėsi, kad suprato jo nurodymus. Šypsodamasi padėkojo jam ir pasisuko eiti, bet stabtelėjo, nes kai kas virtinoje patraukė jos dėmesį. Machmudo krautuvėlė buvo viena iš aukštesnio lygio Jeruzalės parduotuvų, prekiaujančių autentiškais antikvariniais daiktais – Kristaus laikų aliejinėmis lempomis, monetomis su išpausta Poncijaus Piloto emblema. Nuostabus spalvų mirgėjimas, sklindantis pro stiklą, patraukė Morinos dėmesį.

– Šie papuošalai daryti iš romėniško stiklo duženų, – paaiškino Machmudas, kai Morina priėjo prie vitrinės, kurioje gulėjo sidabriniai ir auksiniai papuošalai, inkrustuoti mozaikomis.

– Kaip gražu, – pasakė Morina, imdama sidabrinį pakabutį. Kai pakėlė jį prieš šviesą, spalvų prizmės ėmė bėgioti po krautuvėlę ir sužadino žurnalistės vaizduotę. – Įdomu, ką šie stiklai papasakotų?

– Nežinia, kas jų būta. – Machmudas trūktelėjo pečiais. – Gal kvėpalų buteliukai? Ar prieskonių ašotėliai? Vazos rožėms ar lelijoms pamerkti?

– Nuostabu, prieš du tūkstančius metų jie buvo kasdienis namų daiktas. Žavinga.

Atidžiau apžvelgus parduotuvėlę ir jos turtus, Moriną apstulbino daiktų vitrinose kokybė ir grožis. Ji ištiesė ranką ir pirštu švelniai perbraukė keraminę aliejinę lempą.

– Ar jai tikrai du tūkstančiai metų?

– Žinoma. Kai kurie daiktai dar senesni.

Morina papurtė galvą.

– Ar tokių senienų vieta ne muziejuje?

Machmudas nusijuokė sodriai ir širdingai.

– Mieloji, visa Jeruzalė yra muziejus. Net daržo nesukasi, kad nerastum kokio itin senovinio daikto. Patys vertingiausi patenka į garsias kolekcijas. Bet ne viskas.

Morina priėjo prie vitrinos, kurioje buvo sudėti senoviniai papuošalai, nukalti iš pažaliavusio vario. Ji stabtelėjo, nes akis patraukė žiedas su mažos monetos dydžio skrituliuku. Machmudas, pasekęs jos žvilgsnį, išėmė žiedą iš vitrinos ir padavė jai. Saulės spindulys pro langą apšvietė žiedą ir išryškino skritulį – ant jo iškalti devyni maži skrituliukai supo didesnę vidurinę.

– Labai įdomiai pasirinkote, – pasakė Machmudas.

Jo linksnumas išgaravo. Jis įsitempė, surimtėjo ir atidžiai žiūrėjo į Moriną, kol toji klausinėjo apie žiedą.

– Ar žiedas senas?

– Sunku pasakyti. Kai kas teigia, kad jis Bizantijos laikų, gal šešto ar septinto amžiaus, kiti tvirtina, kad senesnis.

Morina apžiūrinėjo skrituliukų raštą.

– Tas raštas man... pažįstamas. Esu jį mačiusi. Ar jis ką nors reiškia?

Machmudas atsipalaidavo.

– Negaliu pasakyti, ką auksakalys buvo sumanęs prieš pusanтро tūkstančio metų. Bet juvelyras man sakė, kad žiedas turėjo priklausyti astrologui.

– Astrologui?

– Tam, kuris supranta ryšį tarp Žemės ir visatos. Kaip danguje, taip ir žemėje. Kai pirmą kartą pamačiau šį žiedą, pagalvojau apie planetas, besisukančias aplink Saulę.

Morina garsiai skaičiavo skrituliukus:

– Septyni, aštuoni, devyni. Bet anais laikais niekas nežinojo, kad yra devynios planetos ar kad Saulė yra sistemos centras. Juk to negalėjo būti, ar ne?

– Mes negalime žinoti, ką senovės žmonės suprato. – Machmudas gūžtelėjo. – Pasimatuokit.

Morina, staiga pajutusi pardavėjo spaudimą, atkišo Machmudui žiedą.

– Ačiū, ne. Jis labai gražus, bet aš tik smalsavau. Pasižadėjau šiandien pinigų neleisti.

– Puiku, – pasakė Machmudas, tačiau žiedo iš jos neėmė. – Jis vis tiek neparduodamas.

– Ne?

– Ne. Daug žmonių pageidavo jį pirkti. Atsisakiau parduoti. Galite matuoti. Dėl smagumo.

Gal kad jo balsas vėl tapo žaismingas ir ji nebejuto spaudimo, o gal dėl dėmesį patraukusio nepaaiškinamo senovinio rašto, bet kažkas paskatino Moriną užsimauti varinį žiedą ant bevardžio dešinės rankos piršto. Žiedas puikiai tiko.

Machmudas linktelėjo, vėl surimtėjo ir pašnibždomis tarsi sau pasakė:

– Lyg jums būtų nukaltas.

Morina pakėlė ranką į šviesą ir apžiūrėjo žiedą.

– Negaliu atplėšti nuo jo akių.

– Todėl, kad jums lemta jį turėti.

Morina įtariai pažvelgė į krautuvininką, vėl pajutusi spaudimą. Machmudas dailesnis už gatvių prekeivius, bet vis tiek pirklys.

– Regis, sakėte, kad jis neparduodamas.

Ji ėmė traukti žiedą nuo piršto, o krautuvininkas karštai prieštaravo, net rankas pakėlė.

– Prašom nesimauti.

– Gerai, gerai. Tai derėsimės? Kiek jis kainuoja?

Įsižeidęs Machmudas atsakė:

– Jūs mane klaidingai supratote. Tas žiedas buvo man patikėtas, kol rasiu jam tinkamą ranką. Tokią, kuriai jis buvo nukaltas. Dabar matau, kad tai jūsų pirštas. Negaliu žiedo parduoti, nes jis jau jūsų.

Morina sutrikusi dirstelėjo į žiedą, tada vėl į Machmudą.

– Nesuprantu.

Mąsliai šypsodamasis Machmudas nuėjo prie krautuvėlės durų.

– Dabar nesuprantate, bet vieną dieną viskas paaiškės. Pasilikite žiedą. Tai dovana.

– Bet aš negaliu...

– Galite ir pasiliksite. Privalote. Kitaip man nesisektų. Juk nenorėsite to užkrauti savo sąžinei.

Sutrikusi Morina papurtė galvą, nusekė paskui jį iki durų ir stabtelėjo.

– Tikrai nežinau, ką sakyti ir kaip jums dėkoti.

– Nereikia, nereikia. Dabar jau eikite. Jūsų laukia Jeruzalės paslaptys.

Machmudas laikė atvertas duris ir Morina žengė pro jas vis dar jam dėkodama.

– Sudie, Magdalieta, – sušnibždėjo jis jai einant.

Morina stabtelėjo ir staiga atsigręžė į jį.

– Ką pasakėte?

Machmudas vėl nusišypsojo mėšlingai.

– Sakiau: „Sudie, mano ponai.“ – Jis pamojavo Morinai, ji irgi jam ir žengė į kaitrią Artimųjų Rytų saulę.

Morina grįžo į Kryžiaus kelią ir rado Aštuntąją stotį, kaip Machmudas aiškino. Bet buvo susijaudinusi, niekaip nesusikaupė – po susitikimo su pardavėju jautėsi keistai. Eidama keliu ji prarado orientaciją – vėl apėmė svaigulys, šį kartą stipresnis. Pirma diena Jeruzalėje, ji dar neatsigavusi po skrydžio. Skrydis iš Los

Andželo buvo ilgas ir varginantis, naktį ji mažai miegojo. Nežinia, paveikė karštis, nuovargis, alkis ar kas nepaaiškinama, bet to, kas netrukus įvyko, Morina nepajėgė suvokti.

Radusi akmeninį suolą, Morina atsisėdo pailsėti. Ji susvirdu-liavo nuo užplūdusio svaigulio, ją apakino ryškus negailestingas saulės blyksnis ir mintys nuskraidino kitur.

Staiga ji atsidūrė vidury minios. Aplink virė gyvenimas – žmonės šaukė ir stumdėsi, knibždėjo, kur pažvelgsi. Morina netikėdama akimis regėjo žmones, vilkinčius šiurkščiais, namie austais drabužiais. Kai kurie avėjo negrabiais sandalais. Juos pamatė, kai vienas praeivis skaudžiai užmynė jai ant kojos. Daugiausia čia buvo vyrų, barzdotų ir niūrių. Amžinai kaitri anks-tyvos popietės saulė pliekste plieskė, ir piktais, sielvartingais veidais sruvo purvinas prakaitas. Morina stovėjo siauro kelio pakraštyje, minia priešais prasiskyrė. Tarpas praplatėjo ir atsivėrusiu taku žengė būrelis žmonių. Visi sekė paskui. Kai jie priartėjo, Morina išvydo moterį.

Ji atrodė vieniša ir rami sala chaoso jūroje ir buvo čia viena iš nedaugelio moterų, bet ne todėl išsiskyrė iš minios. Dėl orios laikysenos ir elgesio ji atrodė tikra karalienė, nors rankos ir pėdos buvo purvinos. Šiek tiek susivėlus, ryškiai rudi plaukai sukišti po skraiste, ja buvo prisidengusi apatinę veido pusę. Morina nevalingai pajuto turinti prieiti prie moters, užmegzti su ja ryšį, paliesti ją, pasikalbėti. Bet jai trukdė besistumdanti minia. Morinos žingsniai buvo lėti ir klampūs, tarsi žengtų sapne.

Spraudžiantis prie moters, Moriną pribloškė skausmingas tolstančio jos veido grožis. Ji buvo taisyklingų ir be galo dailių bruožų. Bet tik moters akys dar ilgai persekios Moriną regėjimui pasibaigus. Tos akys, didžiulės ir drėgnos nuo nepralietų ašarų, priminė gintaro ir šalavijo spalvas, buvo neįprastai šviesiai rudos. Širdis plyšo nuo jų begalinės išminties ir nepakeliamo sielvarto. Sielą gniaužiantis moters žvilgsnis trumpą amžinybės akimirką susidūrė su Morinos žvilgsniu, jos iškalbingos akys liudijo baisią nevilgtį.

Turi man padėti.

Morina suvokė, kad prašymas skirtas jai. Kai jų akys susitiko, Morina pasijuto lyg transo apimta, suakmenėjo. Akimirka baigėsi, nes moteris dirstelėjo žemyn į mergytę, bailiai įsikibusią jai į ranką.

Mergytė pakėlė šviesiai rudas, visai kaip motinos, akis. Vyresnio berniuko akys buvo tamsesnės, bet, akivaizdu, jis irgi buvo moters sūnus. Tą nepaaiškinamą akimirką Morina suprato esanti vienintelis asmuo, galintis padėti šitai keistai, kenčiančiai karalienei ir jos vaikams. Kai tai suvokė, baisiai sutriko ir ją persmelkė sielvartas.

Minia vėl plūstelėjo ir paskandino Moriną prakaito ir nevilties jūroje.

Morina tankiai sumirksėjo, paskui kelias sekundes sėdėjo kietai užsimerkusi. Papurtė galvą, norėdama atsikratyti reginio, iš pradžių nesusigaudydama, kur ji. Žvilgsnis į džinsus, sintetinę kuprinę ir sportinius batus patvirtino, kad ji vėl dvidešimtame amžiuje. Aplink ją tebebruzdėjo senamiestis, žmonės vilkėjo šiuolaikiniais drabužiais ir garsai buvo kitokie: Jordano radijas plyšojo amerikiečių grupės R. E. M. dainelę „Lossing My Religion“, ji sklido iš parduotuvės kitapus gatvės. Palestinetukas jos ritmu tukseno į prekystalį. Tuksendamas nusišypsojo Morinai.

Stodamasi nuo suolo Morina pamėgino atsikratyti regėjimo ar to, kas jai buvo nutikę. Ji nei suprato, nei norėjo apie tai galvoti. Per mažai laiko turi Jeruzalėje, o reikia pamatyti daugybę dviejų tūkstančių metų įdomybių. Žurnalistės savidrausmė ir per gyvenimą išsiugdytas mokėjimas nuslopinti jausmus padėjo jai nustumti regėjimą į skyrelį „iširti vėliau“ ir prisiversti eiti toliau.

Morina atsidūrė tarp anglų turistų, išnirusių iš už kampo, vadovaujamų anglikonų pastoriaus su pakakline. Jis paskelbė maldininkams, kad šie artėja prie brangiausios krikščionybės vietos – Švenčiausiojo Kapo bazilikos.

Iš anksto pasidomėjusi Morina žinojo, kad kitos Kryžiaus kelio stotys yra garbingojo pastato viduje. Bazilika, užimanti kelis kvartalus, žymėjo nukryžiuojimo vietą. Ji stovi čia nuo tada, kai imperatorė Elena ketvirtame amžiuje prisiekė šią vietą saugoti. Elena, Romos imperatoriaus šventojo Konstantino motina, vėliau už tas pastangas buvo kanonizuota.

Morina artėjo prie milžiniškų durų pamažu, tarsi dvejojama. Stovėdama ant slenksčio pagalvojo, kad jau daug metų nebuvo įėjusi į bažnyčią. Savo nuostatų keisti ji neketino, bet griežtai priminė sau, kad tyrimas, atvedęs ją į Izraelį, yra mokslinis, ne dvasinis. Todėl reikia susikaupti ir dirbti savo darbą. Dabar ji žengs pro tas duris.

Nors ji nenorėjo čia eiti, turėjo pripažinti, kad milžiniška šventykla kelia baimingą pagarbą ir traukia. Žengdama pro didžiules duris ji girdėjo anglų dvasininko žodžius:

– Tarp šių sienų pamatysite, kur mūsų Viešpats didžiai pasiukojo. Kur Jam buvo nuvilkti drabužiai, kur Jis buvo kalamas prie kryžiaus. Įeiskite į šventąjį kapą, kur Jo kūnas buvo paguldytas. Broliai ir sesės Kristuje, čia apsilankius jūsų gyvenimas pasikeis.

Kai Morina įžengė į vidų, pro ją praplaukė tirštas ir su niekuo nesupainiojamas smilkalų kvapas. Visų krikščionybės šakų maldininkai supo milžinišką baziliką ir užpildė jos erdves. Ji praėjo pro grupę koptų kunigų, tyliai ir pagarbiai diskutuojančių, stebėjo, kaip graikų ortodoksų šventikas įžiebė žvakę vienoje iš mažų kopylių. Vyrų choras giedojo viena Rytų kalbų, egzotiškai skambančia vakarietės ausiai, giesmė kilo iš nematomos šventyklos vietos.

Morina siurbtė siurbė vaizdus ir garsus. Ji nepastebėjo prie jos priėjusio lieso, žemo žmogučio, bet tas stuktelėjo jai į petį ir privertė krūptelėti.

– Atleiskit, panele. Atleiskit, panele Mo-ri.

Jis kalbėjo angliškai, bet, priešingai nei paslaptینگasis krautuvėlės savininkas Machmudas, su stipriu akcentu. Žmogelio žinios geriausiu atveju buvo labai kuklios, todėl ji iš pradžių nesuprato, kad jis kreipiasi į ją vardu. Jis pakartojo:

– Mo-ri. Jūsų vardas. Mo-ri. Rašytoja. Jūs rašote, tiesa?

Lėtai linktelėjusi Morina atsakė:

– Taip. Mano vardas Morina. Bet iš kur jūs žinote?

Žmogutis tarsi negirdėjo klausimo, stvėrė jai už rankos ir nusivedė per bažnyčią.

– Nėra laiko, nėra laiko. Eime. Jūsų laukėme ilgai. Eikšenkite.

Nors smulkutis – žemesnis už Moriną, kuri buvo neįprastai čiuplutė, – jis kuldeno labai greitai. Trumpos kojos švysčiodamos nešė jį bazilikos viduriu, pro eilę, kur piligrimai laukė, kol bus įleisti į Kristaus kapą. Juodu pasiekė mažą altorių pastato gilumoje, ir jis staiga sustojo. Čia stovėjo bronzinė moters statula su ištiestomis į vyrą rankomis, maldaujama poza.

– Marijos Magdaliėtės koplyčia. Magdaliėtės. Atvykote dėl jos, ar taip? Taip?

Morina atsargiai linktelėjo, žiūrėdama į skulptūrą ir lentelę apačioje. Joje buvo parašyta:

ŠIOJE VIETOJE

MARIJA MAGDALIETĖ PIRMOJI

PAMATĖ PRISIKĖLUSĮ VIEŠPATĮ

Ji garsiai perskaitė citatą kitoje lentelėje, kabančioje po bronzine:

„Moterie, ko verki? Ko ieškai?“

Morina neturėjo laiko klausinėti, nes keistasis žmogutis tempė ją tolyn, greitais žingsniukais skubėjo į kitą, tamsesnį bazilikos kampą.

– Eikšenkite, eikšenkite.

Jie pasuko už kampo ir sustojo priešais paveikslą, didžiulį nejaunos moters portretą. Laikas, smilkalai ir aliejinės, per amžius degančių žvakių suodžiai buvo paveiklę meno kūrinį. Mori-

na turėjo prieiti arčiau ir prisimerkti. Žmogutis jau kalbėjo labai rimtu balsu:

– Labai senas paveikslas. Graikų. Suprantate? Graikų. Svarbiausias Mūsų Karalienės paveikslas. Jai reikia, kad papasakotumėt jos istoriją. Todėl jūs čia, Mo-ri. Ilgai jūsų laukėme. Ji laukė jūsų. Taip?

Morina atidžiai žiūrėjo į paveikslą, tamsų, senovinį moters raudonu apsiaustu portretą. Ji atsigrėžė į žmogutį jau susidomėjusi, kas iš viso to išsirutulios. Bet žmogučio nebebuvo – jis dingo taip pat staiga, kaip buvo išdygęs.

– Luktelėkit! – Morinos riksmas aidu nusirito didžiulės bažnyčios skliautais, bet atsakymo nesulaukė.

Pasilenkusi arčiau ant dešinės moters rankos ji įžiūrėjo žiedą – varinį akies skrituliuką, devyni ratukai supo vidurinį.

Morina kilstelėjo dešinę ranką su žiedu, lygindama jį su nupaptytuojū.

Žiedai buvo vienodi.